

Opinie juridică la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (*modificarea Legii cu privire la Avocatul Poporului*)

Nr./Data:	35/22 din 20 septembrie 2022
Destinatari:	Parlamentul Republicii Moldova , Comisii sesizate în fond: - Comisia drepturile omului și relații interetnice - Comisia juridică, numiri și imunități e-mail: cdo@parlament.md; cji@parlament.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org) , persoană de contact: Daniel GOINIC, e-mail: daniel.goinic@crjm.org;

Prezenta opinie juridică este remisă Parlamentului Republicii Moldova cu referire la proiectul de lege înregistrat cu **nr. 267 din 29 iunie 2022**, care se referă în special la Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (în continuare - *proiectul*).

Salutăm îmbunătățirea considerabilă a proiectului prin excluderea inițiativei de subminare a Consiliului pentru prevenirea torturii și de transmitere către Avocatul Poporului a atribuțiilor prevăzute de Mecanismul național de prevenire a torturii, a inițiativei de înființare a Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului din cadrul Oficiului Avocatului, sau de ajustare a garanțiilor procesuale acordate Avocatului Poporului și adjuncților săi, în cazul în care sunt învinuiți de comiterea unor infracțiuni etc. Considerăm că proiectul oferă o claritate și previzibilitate mai bună normelor existente.

Totodată cu regret constatăm că propunerea CRJM (remisă anterior Ministerului Justiției¹) privind pre-selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului prin intermediul unei Comisii formate din societatea civilă și mediul academic nu a fost acceptată. Motivul invocat de autorul proiectului este că o asemenea Comisie „ar limita rolul Parlamentului la selectarea unor candidați dintr-o listă care a fost întocmită de reprezentanți care nu fac parte din Parlament”. Din contra, rolul Parlamentului este (1) în organizarea unor proceduri transparente de selectare a Avocatului Poporului, și ulterior (2) de votare a acestuia. O asemenea comisie va fi un filtru echidistant în selectarea celor mai buni candidați și o balanță pentru evitarea votului exclusiv politic, din start majoritar, inclusiv în cadrul comisiei parlamentare speciale. Un mecanism similar a fost introdus recent pentru selectarea de către Parlament a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.

Mai mult, conceptul funcției și a rolului de Avocat al Poporului nu permite aprecierea exclusivă a acestuia doar de către exponenții partidelor politice. Având în vedere că, de regulă, nu toți reprezentanții Comisiei drepturile omului și relații interetnice și ai Comisiei juridice, numiri și imunități sunt cu experiență vădită în domeniul protejării drepturilor omului, aceștia ar putea să nu facă față provocării de apreciere a conformității plenitudinii răspunsurilor date de candidați la funcția de Avocat

¹ Opinia CRJM remisă Ministerului Justiției la 20 ianuarie 2022, disponibilă la: <https://old.crjm.org/wp-content/uploads/2022/01/2022-01-20-CRJM-Op-modif-Lege-Avocat-Popor-fin.pdf>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmolddova

al Poporului. Pe de altă parte, o comisie alcătuită din reprezentanți ai societății civile și ai mediului academic cu experiență notorie în domeniul drepturilor omului și cu o reputație ireproșabilă ar depăși această provocare mai ușor . Pentru fiecare candidat Comisia va elabora avize argumentate.

Propunerea și comentariile punctuale sunt în tabelul anexat. Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Vladislav GRIBINCEA,

Președinte

Nr.	Textul existent în lege sau propus de MJ	Modificări propuse de CRJM (<i>formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat</i>)	Comentarii
1.	<p>La articolul 7:</p> <p>(1) Pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se instituie o comisie parlamentară specială, alcătuită din membri ai Comisiei drepturile omului și relații interetnice și ai Comisiei juridice, numiri și imunități. Comisia parlamentară specială organizează concursul public de selectare a candidaților la funcția de Avocat al Poporului conform regulamentului aprobat de aceasta.</p> <p>La articolul 8:</p> <p>1) Comisia parlamentară specială selectează <i>toți candidații care au promovat concursul public</i> pentru fiecare poziție de Avocat al Poporului, și îi prezintă plenului Parlamentului pentru numire. Pentru fiecare candidat se întocmește un aviz argumentat.</p>	<p>Articolul 7:</p> <p>1) Pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se instituie o comisie specială, alcătuită din reprezentanți ai societății civile și ai mediului academic cu experiență în domeniul drepturilor omului și cu reputație ireproșabilă. Comisia juridică, numiri și imunități organizează concursul public de selectare a membrilor comisiei speciale, conform regulamentului aprobat de aceasta.</p> <p>Articolul 8:</p> <p>1) Comisia specială selectează trei candidați care au promovat concursul public pentru fiecare poziție de Avocat al Poporului, și îi prezintă plenului Parlamentului pentru numire. Pentru fiecare candidat se întocmește un aviz argumentat.</p>	<p>Autorul proiectului propune că pentru votare în Plenul Parlamentului să fie acceptați toți candidații care au promovat concursul public (etapa interviu la Comisia specială) - fapt care ar fi salutar, având în vedere importanța consolidării principiului tehnocrației în funcția publică și a transparenței concursurilor publice (inclusiv celor organizate de Parlament).</p> <p>Totodată acest amendament nu rezolvă problema „votului exclusiv politic” dat în plenul Parlamentului. Iată de ce propunem atribuirea rolului central în acest exercițiu către o Comisie specială, care va selecta maxim trei candidați, pe care îi va prezenta plenului în mod argumentat și în ordinea punctajului acordat. Însă propunem ca aceasta Comisie specială să nu fie formată din deputați, dar din membri din societatea civilă și mediul academic, toți notorii în domeniul dreptului / drepturilor omului și cu reputație ireproșabilă etc. Considerăm că această comisie va fi un filtru echidistant în selectarea celor mai buni candidați. Parlamentul va alege unul din cei trei candidați desemnați. Procedura de alegere / desemnare a membrilor Comisiei de experți va fi reglementată printr-un Regulament separat, elaborat de Comisia juridică parlamentară.</p> <p>De exemplu, necesitatea instituirii unei asemenea gen de Comisie a fost sugerată de Comisia de la</p>

			<p>Veneția în contextul selecției membrilor CSM din rândul profesorilor (a se vedea pct. 51 din Opinia nr. 983/2020). Mai mult, asemenea filtre de preselecție a candidaților există în legislația națională. Un mecanism similar a fost introdus recent pentru selecția de către Parlament a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii</p>
--	--	--	---